ACOTACIONS A LA MANDRA

P. verdés i juncadella

13 / XI / 73

Els escenaris comercials de Barcelona han ofert, successivament, espectacles teatrals presentats per grups castellans sorgits de formacions independents: **Cuento para la hora de acostarse, Kaspar, Los viejos no deben enamorarse, Papá, pobre papá..., La boda de los pequeños burgueses,** etc. Pràcticament cap, en canvi, de català. Es que no hi ha uns grups catalans capaços d'afrontar la prova? Es que el teatre independent català, el primer que s'afermà a la península, no sap anar ara més endavant? El nostre teatre independent va sofrir una crisi de creixença, d'això ja fa un temps. Pel camí del rigor s'arribava obligadament a la professionalització davant la prova molts dels grups, potser perquè els temps, els empresaris, encara no estaven madurs, van sucumbir. Ara potser hi ha una certa situació de canvi; no és únicament el "Capsa", també el "Poliorama" ha cedit el seu local a una formació castellana d'aquest caràcter. Però el fet subsisteix, cap grup català no ha fet de debò la prova. Es que ja no en resta cap? No és exacte. El "Globus" de Terrassa, l'Escola de Teatre de l'Orfeó de Sants; el grup A-71 mateix malgrat errors inicials de programació —per no parlar del tot just difunt NGTU— són capaços de donar proves de rigor dalt d'un escenari i esdevenen els continuadors de l'Adrià Gual, del GTI o del Grup d'Horta (aquest darrer inactiu fa un temps però al qual també poden ser demanades noves sorpreses). En realitat, si hem de precisar, caldrà recordar i admetre que els nostres grups han arribat a cobrir algun buit vergonyant als escenaris comercials, però una temporada clara i sostinguda no l'han feta. Se l'han plantejada la necessitat d'aquesta empresa? Es que han trobat obstacles? Vull dir, més obstacles que els que sens dubte han trobat les formacions castellanes. Són preguntes de les quals no conec la resposta, però sigui com sigui urgeix que, de la mateixa manera que les formacions joves i dinàmiques castellanes troben un lloc al teatre barceloní, en trobin, amb més raó i amb més urgent necessitat, les catalanes. Que "Els Joglars" no siguin, amb tot el seu merescut prestigi, únicament una excepció.

15 / XI / 73

SOBRE EL RIGOR

Ha aparegut un llibre que es diu **Teatre català de postguerra** escrit, suposo que amb molt bona fe, per Jordi Arbonès. Per què aquestes 177 planes de text? Què en farem? S'hi amuntegarà la pols. Un llibre publicat cap a finals de 1973, i amb aquest títol, no pot despatxar amb una ratlla per a cadascú —una de sola!— en Jordi Teixidor o en Jaume Melendres; no pot ignorar olímpicament autors com Ramon Gomis, Xavier Romeu o Rodolf Sirera. Clar que la redacció del llibre està datada al novembre del 70, però això no justifica res, perquè ha sortit avui. Un lector verge de cap notícia que no sigui la que li ofereix el volum es pensarà que en Soler i Antich, que mai no ha publicat ni pràcticament ha estrenat res, ha tingut un considerable ressò públic, mentre que en Teixidor és un xitxarel·lo que a casa seva el coneixen. Cal dir que Arbonès, el 70, hauria pogut obtenir força més informació: demanant-la als autors, en darrer però no únic terme. Punyeta, que **El retaule del flautista** ja s'havia estrenat, aleshores! Dir que "lamentem no poder donar testimoni de l'**opus** d'aquests autors" és no dir res. Ja en el disparador hauria pogut fer el mateix amb tots. Després del títol del llibre, a la primera plana, hauria pogut posar: "lamentem no poder donar testimoni de l'**opus** de cap autor". I tan amples tots. Una persona sensata, qua no té informació suficient per a escriure un llibre, no l'escriu. Punt i a part seria començar a parlar ara dels coneixements que demostra posseir sobre l'obra dels senyors que sí que tracta; no aporta res: una pura inanitat. Però passem-hi.

Així de malaurats som, que temes necessaris d'estudi han d'anar a raure a mans de qualsevol passavolant ben intencionat —de bones intencions l'infern n'està empedrat— el qual, a la que ens descuidem, la generalment poc preparada crítica diària d'aquest país encara tractarà amb insípida deferència i respecte? On és el rigor? L'exigim prou, no ja en abstracte sinó en els casos concrets? Perquè el llibre de l'Arbonès serveix únicament d'exemple, i la manca de respecte al lector, a la cultura, sovinteja descaradament i sense que ningú no l'assenyali, a molts nivells, des del d'aquell senyor que, en editar un text del XIX afirma tranquil que la consulta de còpies manuscrites existents però que ell no ha vist, o la lectura dels originals del text que treballa, no haurien millorat la seva edició, passant per algun altre que per mandra —jo pecador— callo, fins el cas ja desaforat, el més greu de tots i per això l'he citat, del llibre que centra el meu comentari, nou paper mullat a les prestatgeries. I em limito a aparicions recents.

La història literària, la crítica literària, són afers d'una certa seriositat, i la funció de l'historiador i del crític no es limita a la d'inventariar. Però almenys sabessin el que vol dir inventariar, caram!!